



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 412-05/16-1/ EPA 1295-VII
Ljubljana, 12. 7. 2016

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

Mnenje

k Poročilu o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2015

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 56. seji 7. 7. 2016 obravnavala Poročilo o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2015, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Predlagatelj poročila poudarja, da je delovanje FIHO pomembno z vidika vzdrževanja ustreznega nivoja in kvalitete življenja invalidov in kot neke vrste socialni korektiv za uporabnike humanitarnih organizacij. FIHO poudarja večplastnost učinka sredstev, s katerimi upravlja, saj slednja omogočajo financiranje na podlagi programov, torej kontinuirano skozi celo leto oziroma več let zapored.

Predstavnik predlagatelja poročila je poudaril, da je letošnje poročilo po posameznih segmentih primerljivo z lanskoletnim poročilom, pri tem je posebej izpostavil del z računovodskim poročilom (od str. 56 dalje), ki med drugim vključuje povzetek realiziranih odhodkov in prihodkov v letu 2015, vključno s posebnim prikazom mesečnih prilivov in odlivov, kar omogoča vpogled v dinamiko prihodkov in odhodkov FIHO na medletnem nivoju.

Komisija je bila seznanjena tudi s posameznimi aktivnostmi FIHO v letu 2015. Kronološko gledano je FIHO v začetku leta 2015 sprejel zaključni račun za leto 2014 in analiziral poročila o namenski porabi sredstev v organizacijah, prejemnicah sredstev FIHO za leto 2014, na podlagi programa nadzorov o namenski porabi sredstev za leto 2014. Po opravljenih nadzorih je bila izvedena analiza rezultatov, nato je sledila priprava razpisa za leto 2016, ki ga FIHO vedno skuša objaviti pravočasno in s tem zagotoviti kontinuirano financiranje tekom let (celoten postopek običajno traja od septembra do konca decembra 2015, zato da lahko FIHO konec

preteklega leta z organizacijami prejemnicami sredstev že podpisuje pogodbe za naslednje leto in s tem omogoča že prej omenjeno kontinuirano financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij).

FIHO je v letu 2015 beležil presežek odhodkov (21.136.021 evrov) nad prihodki (20.548.004 evrov) v višini 599.541 evrov (skupaj z davkom od dohodka). Pri tem je FIHO za pokritje nastale negativne razlike uporabil presežek prihodkov iz prejšnjih let (depoziti), kar je omogočilo ohranjanje obsega (so)financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij na primerljivi ravni s preteklimi leti. FIHO opozarja, da presežki preteklih let počasi kopnijo, zato ocenjujejo, da bo možno morebitne negativne poslovne izide z omenjenimi sredstvi reševati le še dobri dve do tri leta. Posledično pozivajo k iskanju novih, dodatnih virov prihodkov FIHO, ki bodo omogočili ohranitev obsega in kvalitete izvajanja programov posameznih organizacij, prejemnic sredstev FIHO.

FIHO razloge za trend nižanja prihodkov iz naslova koncesijskih dajatev v zadnjih letih pripisuje uvedbi Zakona o davku od srečk (Uradni list RS, št. 63/13). Negativne posledice uvedbe omenjenega davka so predstavljene v poročilu FIHO na str. 12, kjer je na podlagi primerjave zneskov dejansko obračunanih in izplačanih koncesnin ter ocene višine koncesnin ob ničelni stopnji davka od srečk (tako za FIHO kot Fundacijo za šport) zapisana ocena, da je v letu 2014 zaradi davka od srečk prišlo do izpada sredstev FIHO v višini 1.869.484,00 evrov in v letu 2015 v višini 2.162.781,00 evrov.

Komisija je bila seznanjena, da je Svet FIHO že pripravil in sprejel svoj predlog sprememb in dopolnitev Zakona o davku od srečk, s katerim predlaga znižanje davka od srečk z 10 % na 5 %. Zaradi zavedanja o finančni situaciji v državi, kot dodaten ali protiukrep FIHO predlaga zvišanje davka od dobitkov, in sicer z obstoječih 15 %¹ na 20 %, od česar bi se nato 10 % zbranih sredstev namenilo proračunu občine, v kateri ima prejemnik dobitka klasične igre na srečo stalno bivališče, 10 % pa državnemu proračunu. S tem bi se vsaj delno pokrili izpad državnega proračuna zaradi znižanja davka od srečk (trenutno se v državni proračun iz tega naslova letno steče okrog 34 milijonov evrov).

FIHO opozarja, da so poslanke in poslanci Državnega zbora že ob sprejemanju Zakona o davku od srečk v letu 2013 dajali obljube, da bodo v primeru, če si izkaže, da bo novi davek od srečk vplival na višino obračunanih koncesnin, v zakonodajo vneseni ustrezni popravki. Ob prejemu omenjenega zakona je namreč Ministrstvo za finance trdilo, da tovrstnih posledic ne bo, čeprav je FIHO nanje opozarjal, prav tako tudi Državni svet v svojem vetu na zakon.

Komisija v zvezi z navedenim ugotavlja, da je ob obravnavi poročil FIHO v preteklih letih že večkrat tudi sama ugotavljala, da se prejeta sredstva iz naslova koncesnin skozi leta zelo očitno nižajo, kar bo lahko na dolgi rok imelo negativen vpliv na delovanje invalidskih in humanitarnih organizacij v Sloveniji. Komisija meni, da se ne

¹ V skladu s prvim odstavkom 4. člena Zakona o davku na dobitke pri klasičnih igrah na srečo (Uradni list RS, št. 24/08) prihodek od davka na dobitke pripada proračunu občine, v kateri ima davčni zavezanec stalno prebivališče.

bi smelo dopustiti, da bi zaradi krčenja obsega sredstev FIHO, ki so na voljo za razdelitev med invalidske in humanitarne organizacije, prišlo bodisi do krčenja obsega programov ali še slabše – nižanja kvalitete storitev posameznih programov za uporabnike. S tega vidika komisija podpira razmišljanja o nujnosti zagotovitve dodatnih virov financiranja oz. iskanje rešitev v spremembah obstoječe zakonodaje. Komisija glede predloga FIHO za zvišanje davka od dobitkov ugotavlja, da gre za davčno obremenitev, ki je poleg hrane in nealkoholnih pijač, trenutno še edina na ravni, nižji od 20 %, zato bi s tega vidika kazalo proučiti izvedljivost in ustreznost omenjenega predloga za dvig obdavčitve na 20 %.

Komisija je bila seznanjena, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poročilo FIHO na splošno ocenjuje kot dobro in da nanj nima večjih pripomb. Menijo, da je dobro, da je poročilo po sestavi in metodološko gledano primerljivo s preteklim letom, saj bo takšen pristop na dolgi rok omogočil lažje primerjave med posameznimi leti. Ministrstvo je komisijo dodatno seznanilo, da so v pripravi zakonske spremembe, ki bodo na novo uredile delovanje FIHO. Pristojno ministrstvo za pripravo sprememb je sicer Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Spremembe zakonodaje naj bi med drugim zajemale uvedbo obvezne vsakoletne revizije poslovanja FIHO ter ponudile podlage za večji vpliv nadzornega odbora na delovanje FIHO, preko poročila omenjenega odbora, ki bo vsako leto priloženo letnemu poročilu FIHO.

Komisijo je zanimala časovnica obravnave predlaganih zakonskih sprememb, o kateri pa Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na sami seji ni imelo podatkov. FIHO ob tem poudarja, da se na nadaljevanje procedur v zvezi z omenjenimi zakonskimi spremembami čaka že kar nekaj časa, saj je bil njihov sprejem predviden že konec leta 2015.

Komisija ugotavlja, da je poročilo FIHO za leto 2014, zlasti kar se tiče prikaza finančnega poslovanja, metodološko gledano bolj pregledno, informativno in primerljivo s poročili izpred let, kar je najbrž delno tudi posledica dobronamernih opozoril komisije iz preteklih let.

Komisija opozarja na neposrečeno uporabo izraza »invalidska komisija«, kot skrajšano poimenovanje za Komisijo za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev FIHO invalidskim organizacijam (prvič uporabljeno na str. 19, v nadaljevanju še nekajkrat). Komisija namreč meni, da uporaba omenjenega izraza ni primerna, ker asociira na invalidske komisije, ki delujejo v okviru Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Posledično komisija predlaga uporabo kakšne druge okrajšave.

Komisija izpostavlja, da iz Izkaza prihodkov in odhodkov FIHO od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 (str. 68) izhaja, da nekateri »indeksi 2015/2014« in »indeksi realizacija/plan 2015« pri nekaterih vrstah stroškov dosegajo vrednosti 140 ali še več. Resda v večini primerov ne gre za velike zneske, a morebiti bi vseeno kazalo proučiti razloge in utemeljenost omenjenih povišanih stroškov in izdatkov.

Komisijo so zanimale tudi možne sankcije za organizacije, za katere se v nadzorstvenih postopkih ugotovi, da ne spoštujejo pravil glede namenske porabe sredstev. Pri tem je predstavnik FIHO pojasnil, da so ukrepi odvisni od podanih ocen nadzorne komisije (možne ocene: zgledno, primerno, še primerno, s pridržkom in

neustrezno, v skladu z merili iz 17. člena Pravilnika o izvajanju in organiziranju nadzorov o namenski porabi sredstev). V primeru izrečene ocene s pridržkom ali neustrezno se šteje, da dodeljena sredstva niso bila namensko porabljena, pri čemer lahko v primeru manjših kršitev določene ukrepe organizaciji kršiteljici izreče že sama nadzorna komisija, v primeru večjih kršitev pa mora o sankcijah oziroma ukrepih odločati Svet FIHO. V skladu z 20. členom prej omenjenega pravilnika lahko slednji zahteva od organizacije, da:

- odpravi pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila nadzorna skupina, pa jih organizacija ni odpravila;
- za določen del zmanjša pogodbeno določen obseg sredstev za dejavnost, storitev, program ali za naložbo, pri ocenjevanju katere je bila ugotovljena nenamenska ali neracionalna poraba dodeljenih sredstev;
- odloči, da organizaciji ne bo financiral posameznega programa, dejavnosti storitev ali naložbe vse dokler ne bodo odpravljene vse ugotovljene pomanjkljivosti;
- odloči, da mora organizacija nenamensko porabljenih sredstev vrniti fundaciji,
- predlaga nadzornim organom organizacije, da ocenijo ali zaradi ugotovljenih nepravilnosti odgovorni nosilci programa ali odgovorne osebe organizacije še uživajo podporo,
- predlaga, da revizijo poslovanja organizacije opravi Računsko sodišče RS, - v primeru kršenja predpisov, ki sodijo v pristojnost drugih nadzornih organov, poda pobudo za ukrepanje pri pristojnih organih in
- določi druge ukrepe, ki so potrebni za nemoteno izvajanje redne dejavnosti in socialnih programov organizacije ter ukrepa na druge načine, ki jih določa zakon.

Komisija je v enem izmed preteklih mnenj (k poročilu o delu FIHO za leto 2013) v svojih sklepih pozvala k znižanju sejin organov FIHO, na podlagi sprememb IV. poglavja Pravil FIHO (Merila in pogoji za izplačevanje sejin, povračil stroškov ter drugih izplačil), ob predstavitvi poročila za leto 2014 pa je bila seznanjena, da je Svet FIHO s 1. 1. 2015 sprejel začasen ukrep znižanja višine sejin za 25 %. Komisijo je posledično zanimalo, če se omenjena odločitev v letu 2015 izvaja, čemur FIHO pritrjuje. Pri tem je bilo pojasnjeno, da gre za začasen ukrep, saj je v načrtu tudi temeljitejša prenova aktov FIHO (Pravil FIHO, Pravilnika o organiziranju in izvajanju nadzorov o namenski porabi sredstev, Pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev FIHO ter Poslovnika o delu FIHO), ki pa jih je smiselno sprejemati skupaj z že prej omenjenimi in dlje časa pričakovanimi spremembami zakonodaje v zvezi z delovanjem FIHO ter Fundacije za šport.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije mag. Darija Kuzmanič Korva.

Mag. Nuša Zupanec, l.r.
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun, l.r.
predsednik komisije

V vednost:

- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji